

THỰC HÀNH TIẾNG VIỆT (1 tiết)

HOẠT ĐỘNG 1: Khởi động

Mục tiêu:

- Mở rộng hiểu biết của học sinh về thành ngữ qua trò chơi khởi động.
- Tạo tâm thế tích cực cho học sinh tiếp nhận bài mới.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
- Tổ chức trò chơi “Đi tìm thành ngữ”. - Nhận xét các đội chơi, cho điểm.	- HS bắt cặp nhóm đôi, 1 HS bắt thăm phiếu ghi các thành ngữ và tìm cách diễn giải ý nghĩa bằng ngôn ngữ, hành động, cử chỉ,... (Lưu ý: không dùng từ ngữ có trong thành ngữ đó). HS thứ hai phải gọi được tên thành ngữ. - Mỗi cặp sẽ có 5 thành ngữ (10 điểm), thời gian: 5p.	Mô tả ý nghĩa và gọi tên được các thành ngữ quen thuộc như: <i>đàn gậy tai trâu, bước thấp bước cao, chuột sa chĩnh gạo,....</i>

HOẠT ĐỘNG 2: Củng cố kiến thức đã học

Mục tiêu: Nhắc lại kiến thức đã học về cách hiểu nghĩa của từ.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
- Tổ chức thảo luận nhóm đôi về cách hiểu nghĩa của từ. - Nhận xét, chốt phương án.	- Trao đổi ý kiến trong nhóm: + Cách giúp ta hiểu được nghĩa của từ. + Cách giải thích nghĩa từ Hán Việt. - Đại diện nhóm trình bày.	Hiểu và ghi nhớ được cách tìm hiểu, giải thích nghĩa từ: - Dựa vào từ điển, dựa vào câu văn, đoạn văn mà từ đó xuất hiện. - Đối với từ Hán Việt: có thể giải thích nghĩa của từng thành tố cấu tạo nên từ.

HOẠT ĐỘNG 3: Luyện tập, vận dụng**Mục tiêu:**

- Nhận biết được nghĩa của một số yếu tố Hán Việt thông dụng và nghĩa của những từ có yếu tố Hán Việt đó; tích cực hoá vốn từ (đặt câu với các từ cho trước).
- Nhận biết và nêu tác dụng của một số biện pháp tu từ đặc sắc trong VB *Nếu cậu muốn có một người bạn...*

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
Bài tập 1 – Hướng dẫn HS giải thích nghĩa của yếu tố <i>hoá</i> trong <i>cảm hoá</i>. – Yêu cầu HS hoàn thành bài tập 1.	– Đọc và xác định yêu cầu bài tập. – Tìm và giải thích nghĩa của một số từ có mô hình cấu tạo như từ <i>cảm hoá</i>.	– Tìm được các từ phù hợp như: <i>tha hoá, xã hội hoá, nhân cách hoá, đồng hoá, hiện đại hoá, trẻ hoá...</i> – <i>Tha hoá</i>: biến thành cái khác, mang đặc điểm trái ngược với bản chất vốn có. – <i>Nhân cách hoá</i>: gán cho loài vật hoặc vật vô tri hình dáng, tính cách hoặc ngôn ngữ của con người (một biện pháp tu từ).
Bài tập 2 – GV hướng dẫn HS đặt câu phù hợp. – Nhận xét, chỉnh sửa câu cho HS (nếu cần).	Đặt câu với mỗi từ: <i>đơn điệu, kiên nhẫn, cốt lõi</i> .	Đặt được các câu chứa các từ ngữ theo yêu cầu và nội dung phù hợp.
Bài tập 3 – GV hướng dẫn HS làm việc cá nhân: nhận diện biện pháp tu từ so sánh và nêu tác dụng của biện pháp tu từ đó. – Nhận xét, đánh giá.	– Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ trong đoạn văn: <i>Mình sẽ biết thêm một tiếng bước chân khác hẳn mọi bước chân khác. Những bước chân khác chỉ khiến mình trốn vào lòng đất. Còn bước chân của bạn sẽ gọi mình ra khỏi hang, như là tiếng nhạc.</i> – Trình bày bài làm.	– Xác định đúng biện pháp so sánh: tiếng bước chân của hoàng tử bé với tiếng nhạc, một tú âm thanh du dương, mang cảm xúc. – Phân tích được tác dụng: tiếng bước chân của hoàng tử bé sẽ là một âm thanh gần gũi, quen thuộc, ấm áp với cáo.

Bài tập 4 - Tổ chức làm việc nhóm đôi, trao đổi ý kiến. - Nhận xét, đánh giá, chốt phương án.	- Tìm các lời thoại được lặp lại trong văn bản <i>Nếu cậu muốn có một người bạn</i> và cho biết tác dụng của chúng. - Trao đổi và thống nhất ý kiến trong nhóm. - 1, 2 nhóm trình bày ý kiến, các nhóm khác nhận xét, bổ sung.	Xác định được các lời lặp lại như: - <i>Vĩnh biệt!</i> - <i>Điều cốt lõi vô hình trong mắt trần.</i> - <i>Chính thời gian mà bạn bỏ ra cho bông hồng của bạn...</i> - <i>Bạn có trách nhiệm mãi mãi với bông hồng của bạn.</i> Những lời thoại được lặp lại như vậy vừa có tác dụng nhấn mạnh nội dung câu nói vừa tạo nhạc tính và chất thơ cho văn bản.
Bài tập 5 - GV định hướng viết đoạn văn. - Tổ chức cho HS làm việc cá nhân. - GV theo dõi, nhận xét, đánh giá.	Viết đoạn văn (khoảng 5 -7 câu) trình bày cảm nhận của em về nhân vật hoàng tử bé hoặc nhân vật cáo, trong đoạn văn có sử dụng ít nhất 2 từ ghép và 2 từ láy.	Đoạn văn cần đảm bảo các yêu cầu: - Dung lượng đoạn văn: 5 - 7 câu. - Nội dung của đoạn văn: cảm nhận về nhân vật hoàng tử bé hoặc cáo trong VB <i>Nếu cậu muốn có một người bạn...</i> - Đoạn văn có sử dụng ít nhất 2 từ ghép và 2 từ láy.